

Steinkjer tar samfunnsansvar

Planprogram

Kommunedelplan klima og miljø

1 Innholdsfortegnelse

1 Innholdsfortegnelse.....	1
2 Innledning.....	3
3 Formål.....	3
4 Føringer	3
4.1 Lovverk	3
4.2 Internasjonale føringer.....	3
4.3 Nasjonale føringer.....	3
4.4 Regionale føringer	4
4.5 Planstrategien og andre kommunale føringer	4
5 Revideringsoppgaver og tema.....	5
5.1 Målsettinger	5
5.2 Planstruktur og oppbygging	6
5.3 Fokusområder	Feil! Bokmerke er ikke definert.
5.3.1 Faktagrunnlag og framskrivninger av energibruk og klimagassutslipp	7
5.3.2 Kommunal virksomhet	7
5.3.3 Landbruk og annen næring	7
5.3.4 Areal- og transportplanlegging (ATP)	8
5.3.5 Energiproduksjon og stasjonær energibruk	8
5.3.6 Klimatilpasning	8
5.3.7 Klimadugnad.....	9
5.4 Andre revideringsoppgaver	9
5.5 Økonomiske vurderinger.....	9
6 Organisering og medvirkning	9
6.1 Generelt.....	9
6.2 Organisering	10
6.3 Medvirkning.....	10
7 Framdrift.....	10

2 Innledning

Gjeldende Klima- og energiplan for Steinkjer kommune ble vedtatt av kommunestyret 24.03. 2010. Planen legger til rette for kommunen som forbruker og premissleverandør skal ta sin andel av sektorvise klimagassutslipp og energieffektivisering for å redusere klimagassutslipp og energibruk i Steinkjer. I kommunens planstrategi 2015–2019 er det angitt et behov for å revidere klima- og energiplanen. I tillegg er mange av tiltakene i dagens klima- og energiplanen enten gjennomført, under gjennomføring eller ikke relevant lengre. Det har også kommet ny nasjonal politikk som kan ha betydning for valg av lokale klimatiltak.

I relevante statlige retningslinjer heter det at kommunene skal ivareta klima- og energiplanlegging enten i sin kommuneplan eller i egen kommunedelplan. Plan- og bygningsloven § 4-1 krever at det utarbeides et planprogram for kommunedelplaner. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

3 Formål

Hovedmålet for planarbeidet er å legge frem kommunedelplan *miljø og klima* for kommunestyret i juni 2017. Planen er en revisjon av eksisterende klima- og energiplanen. Revideringen skal innebære en omdøping til miljø og klimaplan i tillegg til en helhetlig vurdering av den eksisterende planen i lys av nye internasjonale, nasjonale, regionale og lokale føringer, samt ny kunnskap. I lys av dagens utfordringer og det grønne skiftet er det avgjørende for å lykkes at kommune Norge tar sitt ansvar og setter seg ambisiøse klimamål. Det videre arbeidet med evaluering og oppdatering av visjon, strategier, mål, tidsramme, virkemidler og tiltak i klima og miljøarbeidet er avgjørende for å skape en forpliktende klima- og miljøplan.

4 Føringer

4.1 Lovverk

Relevante lovverk for dette arbeidet er Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Når det vedtas en nasjonal Klimalov, vil det kunne legge sterke føringer på klima- og energiarbeidet lokalt.

4.2 Internasjonale føringer

På FNs klimakonferanse i København i 2009 ble det for første gang politisk enighet om at en økning på 2 grader i den globale middeltemperaturen bør være den øvre grensen for global oppvarming. Paris-avtalen som ble inngått i desember 2015 er den første rettslig bindende klimaavtale med reell global deltakelse fra alle land. Alle land har plikter og rettigheter i den nye avtalen. EU har allerede vedtatt et utslippsreduksjonsmål på 40 % for 2030 (i forhold til 1990) som sitt bidrag til 2-graders målet. Norge har sluttet seg til EU sitt mål.

4.3 Nasjonale føringer

Det finnes på nasjonalt plan flere retningslinjer, stortingsmeldinger og andre dokumenter som legger føringer for miljø og klimaplanlegging i kommunene. Noen av de mest sentrale er nevnt nedenfor.

Nasjonale føringer når det gjelder prosess:

- Statlig planretningslinje for energi- og klimaplanlegging i kommunene, 4. september 2009
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, 26. september 2014
- T-1497 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2015

Andre nasjonale føringer:

Nasjonal klimapolitikk:

- Meld. St. 13 (2014-2015) Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU. Her er det foreslått utslippsmål for Norge i 2030, vedtatt i Stortinget 25.03.2015
- Meld. St. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk
- Revidert klimaforlik på Stortinget juni 2012

Energi:

- NOU 2012: 9 Energiutredningen – verdiskaping, forsyningssikkerhet og miljø
- Meld. St. 14 (2011-2012) Vi bygger Norge – om utbygging av strømnettet

Transport:

- Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014–2023
- Handlingsplan for elektrifisering av vegtransporten (2009)
- Nasjonal tverrsektoriell biogasstrategi (2014)

Klimatilpasning:

- Meld. St. 33 (2012-2013) Klimatilpasning i Norge
- NOU 2010:10 Tilpassing til eit klima i endring

4.4 Regionale føringer

Klima er et sentralt tema i regional planstrategi for Trøndelag. Begge fylkeskommuner i Trøndelag har egne energi- og klimaplaner som ble rullert i 2015. Disse planene samt noen flere sentrale regionale føringer for energi- og klimaplanlegging er nevnt nedenfor:

- Regional planstrategi for Trøndelag 2012–2016, fellesdelen
- Felles fylkesplan Trøndelag 2009–2012
- Klima- og energiplan for Nord-Trøndelag 2015-2019
- Regional plan for arealbruk, Nord-Trøndelag
- Landbruksmeldinga for Trøndelag
- Regional avfallsplan for Trøndelag (ikke vedtatt per februar 2016)
- Strategisk næringsplan for Steinkjer som skal revideres.

4.5 Planstrategien og andre kommunale føringer

Ut fra de vurderinger som er gjort i strategiplan og planprogrammet for 2015-2016 og ut fra hvor lenge siden den enkelte plan er vedtatt av kommunestyret er en rullering av klima- og energiplan prioritert.

Klima og energiplan skal være et virkemiddel for å ta vare på miljøkapitalen. Begrepet innebærer at menneskelige inngrep i minst mulig grad skal ha negative konsekvenser for miljøet og samfunnet av hensyn til kommende generasjoner. Offentlige og private organisasjoner må tilrettelegge sine virksomheter for å unngå negative miljøeffekter. Forvaltning av natur- og miljøkapital må gjøres på en helhetlig måte, både ved å ta vare på biologisk, landskapsmessig og geologisk mangfold, økologiske prosesser (og kulturminneverdier) gjennom bærekraftig bruk og vern. På den måten gir naturen grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

I reduksjon av klimagassutslipp er potensiale størst for lokal/regional reduksjon på kort sikt innenfor transportsektoren. Overgang fra dieseldrift til elektrisk drift av togene på Trønderbanen vil gi et

betydelig positivt bidrag til det lokale klimaregnskapet. Likeledes vil fokus på miljøkrav og ny teknologi i forbindelse med kollektivtransportanbud (spesielt buss) kunne bidra positivt.

Reduksjon av bilbruken er et annet stort potensiale mht lokale klimagassutslipp. Et slikt tiltak vil forandre økt fokus på tilrettelegging av kollektivtransport samt tilrettelegging for fotgjengere og syklistene.

Kommunen har to roller i klimasammenheng.

- **Kommunen som premissleverandør:** Kommunen forvalter mange saksfelt som påvirker energibruk og utslipp av klimagasser i kommunen. Dette inkluderer blant annet planer for utbygging, arealutvikling og samfunnsutvikling. I tillegg har kommuner mye kunnskap om lokale forhold og er i tett kontakt med befolkningen.

- **Kommunen som forbruker:** Kommunene eier 25 % av alle yrkesbygg i Norge og står for 1/3 av energibruken i norske næringsbygg, noe som utgjør et stort potensial i forhold til redusert energibruk og muligheter for energiomlegging. I tillegg er 20 % av de nasjonale klimagassutslippene knyttet til

5 Revideringsoppgaver og tema

5.1 Innsatsområder

I eksisterende klima- og energiplan står det at Steinkjer skal bidra til å gjennomføre de nasjonale klimamål ved å ta sin andel av sektorvise utslipp, som foreslått i SFT's nasjonale tiltaksanalyse for 2020. Dette tilsvarer en utslippsreduksjon på 25 % i forhold til dagens nivå.

Steinkjer har ingen oljeutvinningsvirksomhet (her klassifisert under prosessindustri), men har ambisjon om å redusere utslippene fra stasjonær forbrenning med 30 % ved produksjon av ny fornybar energi, enøk og utfasing av oljefyring, fra deponi og landbruk (produksjon av metangass) innen 2020. Kutt av utslipp fra transportsektoren antas å kunne være 20 % ved bruk av statlige virkemidler og tiltak rettet mot lokal og regional pendling innen 2020.

Fem satsingsområder for energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp i kommunen er valgt ut som resultat av klima og energianalysen utført i del 1 i planen med følgende mål:

- **Kommunal virksomhet:** Redusere energibruk (mobil og stasjonær) i kommunal virksomhet med 25 % innen 2020, miljøsertifisering av kommunale bedrifter og klimavennlig innkjøpspolitikk.
- **Landbruk og annen næring:** Pådriver for å redusere klimagassutslipp (30 % innen 2020) og energibruk (20 % innen 2020) fra landbruk og næring. Kommunen skal styrke sin veileder og pådriverrolle innen husdyrproduksjon, gjødsling, skogbruk og produksjon av bioenergi.
- **Transport:** Steinkjer kommune skal gjennom sin planlegging og pådriverrolle bidra til å utvikle en samordnet areal- og transportplanlegging slik som nedfelt i Rikspolitiske retningslinjer for å oppnå et miljøeffektivt transportsystem for Nord-Trøndelag.
- **Energiproduksjon og energibruk:** Frigjøre 100 GWh fornybar energi innen 2020 gjennom energiproduksjon og energieffektivisering.
- **Klimadugnad:** Være pådriver til en reduksjon av spesifikke klimautslipp per innbygger med 20 % innen 2020.

For hvert satsingsområde er det utviklet et tilhørende tiltaksprogram som skal gjennomføres av kommunen og andre lokale aktører.

5.2 Planstruktur og oppbygging

Dagens klima- og energiplan er delt opp i følgende kapitler:

- *Faktabeskrivelse av Steinkjer kommune*
- *Nasjonale klimautslipp og energibruk*
- *Energibruk i Steinkjer kommune*
- *Klimagassutslipp i Steinkjer kommune*
- *Energi ressurser i Steinkjer kommune*
- *Framskrivninger*
- *Tiltaksanalyse*
- *Visjon og hovedmål*

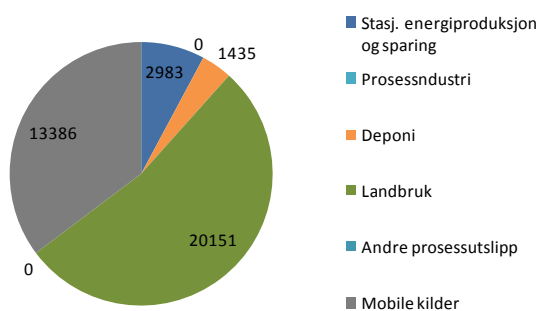
I eksisterende planen ble fem satsingsområder for energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp i kommunen valgt som resultat av klima- og energianalysen utført i del 1 av kommunedelplanen. Det anbefales endringer i strukturen der delprogram fra den gamle planen blir satt mer i fokus og blir brukt som utgangspunkt for delkapitler i den nye miljø og klimaplan, i tillegg at det legges inn et kapittel for klimatilpasning:

- Faktagrunnlag og framskrivninger av energibruk og klimagassutslipp
- Kommunal virksomhet
- Landbruk og annen næring
- Areal- og transportplanlegging
- Energiproduksjon og stasjonær energibruk
- Klimatilpasning
- Klimadugnad

Den eksisterende planen er et omfattende dokument på 51 sider. Som følge av revisjonen foreslås det at dokumentstrukturen deles i to. Kommunedelplan: energi og klima vil redegjøre for visjon, mål, strategi og virkemidler, og skal revideres framover hvert fjerde år i henhold til Plan- og bygningsloven. Et tilhørende handlingsprogram vil gi oversikt over tiltak, og kan rulleres oftere enn selve planen; hvor hyppig vil foreslås når planen legges fram for politisk behandling. En slik inndeling vil legge til rette både for tydelige og langsiktige strategiske satsinger i plandelen og en mer dynamisk rulling- og evalueringsprosess av tiltak i handlingsprogrammet.

5.3 Fokusområder

Klimautslippsreduksjon per sektor i Steinkjer, i tonn CO₂ ekv.

Figuren ovenfor viser fordelingen mellom de ulike sektorer for reduksjon av utslipp i Steinkjer kommune frem mot 2020 i forhold til 2009 nivå. Den viser at hoveddelen av reduksjonen skulles tas av landbruk og mobile kilder som står for nesten 90 % av utslippene i 2009. Dagens situasjon er nok

den samme, to sektorer står for hoveddelen av utslippene og vil dermed ha størst fokus i en ny plan. Det redegjøres nedenfor for viktige momenter som bør belyses i hvert kapittel i den reviderte planen.

5.3.1 Faktagrunnlag og framskrivninger av energibruk og klimagassutslipp

Statistisk sentralbyrå (SSB) sitt arbeid med statistikk for klimagassutslipp fordelt på kommunene ble lagt ned i 2012 på grunn av kvalitetsbekymringer. Av denne grunn foreligger det ikke kommunefordelte utslippstall for årene etter 2009. Samtidig har rådmannen fått en politisk bestilling om at miljø- og klimaarbeidet skal løftes betydelig i årene som kommer. Ambisjonen er at Steinkjer skal bevege seg mot klimanøytralitet. Det skal lages et klimaregnskap for kommunen og lokalsamfunnet. Gode utslippstall er svært viktig for å vurdere om det gjennomføres tilstrekkelige tiltak for å oppfylle vedtatte klimamål. De er også viktig for å kunne vurdere tiltak opp mot hverandre, inklusive kost/nytte.

5.3.2 Kommunal virksomhet

Norge har, i mange ulike avtaler, forpliktet seg til en rekke mål og tiltak for redusert energibruk, økt fornybar energiproduksjon og reduserte klimagassutslipp. Deler av målene skal oppnås der folk i Norge bor og arbeider, dvs i norske kommuner. Kommunens roll som premissleverandør og forbruker har indirekte eller direkte betydning for om staten når sine mål. Kommunen sin rolle som forbruker har stor innvirkning på klima og miljø. Kommunene eier 25 % av alle yrkesbygg i Norge og står for 1/3 av energibruken i norske næringsbygg, noe som utgjør et stort potensial i forhold til redusert energibruk og muligheter for energiomlegging. I tillegg er 20 % av de nasjonale klimagassutslippene knyttet til kommunal virksomhet.

Med dette som utgangspunkt er det viktig at kommunen tar en gjennomgang av sin aktivitet med klima og miljø som bakteppe. Det er naturlig å bruke tiltaksområder fra forrige plan som utgangspunkt for videre arbeid. Mye er gjort på mange områder, noen tiltak behøver en konkretisering, mens andre er mindre aktuelle.

Tiltaksområdene fra eksisterende klima- og energiplan for kommunal virksomhet:

- Gjennomføre resterende planlagte tiltak for energisparing i kommunale bygg (skoler, brannstasjon og rådhus), slik at sum reduksjon utgjør 25 % innen 2020. Dette inkluderer utskifting av ventilasjon- og varmeanlegg, vinduer og lys, og ombygging i rådhuset, brannstasjonen og skoler.
- Redusere energibruken i kirkebygg, gatelys, institusjoner (7 stk eldresenter), fellesarealer i boliger tilhørende Steinkjerbygg samt kommunale AS med 25 % innen 2020.
- Fase ut all oljefyring i kommunale bygg innen 2020.
- Redusere energibruken i kommunale anlegg (renseanlegg etc) med 25 % innen 2020.
- Kommunen skal etablere samarbeidsrutiner med Steinkjer Næringssselskap for klima- og energieffektiv etablering og utvikling av næring ved bygging av næringsbygg og planlegging av industriområder.
- Total bilbruk i kommunen skal søkes redusert og miljøaspektet skal vektlegges v/innkjøp og leasing av kommunale biler. 30 % av alle kommunens biler skal.

5.3.3 Landbruk og annen næring

Jordbruks- og skognæringer har en viktig rolle i klimaarbeidet. Direkte utslipp fra jordbruk er ikke ubetydelig, samtidig at restprodukter fra både jord- og skogsbruk kan brukes til energiproduksjon. Denne energiproduksjonen kan blant annet brukes i egen næring, både til drivstoff og oppvarming.

Binding av karbon er et viktig bidrag både innen jord- og skogbruk. Aktiv skogdrift med hogst, planting og ungskogspleie er viktig for maksimal binding av karbon. Mye av det samme gjelder for landbruket, god agronomi gjennom å utnytte potensiale i jordbruksarealet gir større binding av karbon. På samme måte som aktiv skogdrift er beiting i utmark en viktig kilde til binding av karbon. Grass som beites binder mer karbon enn gras som bare vokser og etter hvert råtner. En vesentlig kilde til utslipp fra landbruket er husdyrgjødsel, men med en god håndtering av husdyrgjødsel er det mulig å redusere utslippene. Ved spredning i vekstsesongen reduseres utslippene, men det krever da 12 måneders gjødsellager.

Et økt engasjement fra næringslivet kan føre til reduserte utslipp, samtidig at det finnes et reelt potensial for grønn verdiskaping i Steinkjer og regionen. Kommunen via sin pådriverrolle kan stimulere næringslivet til å utvikle nye og miljømessig gode løsninger.

5.3.4 Areal- og transportplanlegging (ATP)

Transport sammen med landbruk er den største kilden til direkte utslipp av klimagasser i Steinkjer. Den største utslippskilden er fra veitrafikk, særlig persontransport. Andre transportmidler er imidlertid også relevante. Den planlagte elektrifiseringen av Trønderbanen vil ha betydning for klimagassutslipp i Steinkjer. Arealplanlegging er avgjørende for transporttetter i kommunen, både når det gjelder å redusere lengde på reiser og restriktive/stimulerende tiltak for å reise mer miljøvennlig. En vurdering om dagens virkemidler og tiltak er tilstrekkelig eller om en må gå utover virkemidlene som ligger i plan- og bygningslovens for å oppnå god klimapolitikk.

5.3.5 Energiproduksjon og stasjonær energibruk

Det har skjedd en betydelig teknologisk utvikling siden den foreliggende planen ble utarbeidet når det gjelder lokal produksjon, lagring og utveksling av energi – tilsammen såkalt “distribuert energi”. Solcelleteknologi er et godt eksempel, med betydelige effektforbedringer og langt lavere investeringskostnader enn bare for få år siden. En økt andel med distribuerte energiløsninger vil imidlertid innebære utfordringer for dagens energinett. Tiltak som gjennomføres i et klimaperspektiv kan gi økt belastning på energinettet, hvorav lading av elbiler kanskje er det tydeligste eksempelet.

Bruken av biobrensel til oppvarming har økt de siste årene, både innen offentlige bygg, næringsbygg og landbruket. Med ny teknologi vil flere slike prosjekt kunne være realiserbar. For biogass ligger det et uutnyttet potensiale både fra avfallsdeponi og landbruk som kan bli aktuelt å utnytte hvis teknologi, støtteordninger og økonomi i markedet gjør det lønnsomt. Bruk av fjernvarme til oppvarming kan frigjøre høyverdig elektrisk energi til andre formål, som transport, industri eller for eksport til andre land i Europa. Dette er et eksempel på hvor viktig det er å se lokal energi i en større sammenheng.

Et viktig tiltaksområde når det gjelder stasjonær energibruk er energieffektivisering og rehabilitering. Uavhengig av hvilken utslippsfaktor man anvender for norsk elektrisitet, er det viktig å spare strøm slik at den enten kan brukes til formål der man faktisk trenger høyverdig energi (industrielle prosesser, transport) eller overføring til andre europeiske land som ikke har samme tilgang til fornybar kraft som Norge.

Oppføring av en bygning eller en annen form for teknisk infrastruktur medfører et ikke ubetydelig klimafotavtrykk. For eksempel vil valg av materialer i et byggeprosjekt ha klimakonsekvenser. En viktig del av en kommunes eget klimafotavtrykk (det vil si indirekte utslipp) stammer faktisk fra bygg og byggeprosjekter. Ettersom Steinkjer kommune har ambisjonen om å bevege seg mot klimanøytralitet, bør det være et fokus i planarbeidet på hvordan bygge flere klimavennlige bygg, hvor klimagassutslippene og energiforbruk gjennom hele byggets levetid er systematisk redusert.

5.3.6 Klimatilpasning

Det norske været blir varmere, våtere og vildere, noe som har betydning for Steinkjer kommune sin klimatilpasning i planleggingsarbeid og saksbehandling. Kommuneplanens arealdel bør inneholde retningslinjer og bestemmelser om overvannshåndtering, flomveier og havstigning. Der er også andre kommunale prosesser der klimatilpasning er høyst relevant, som for eksempel kommunedelplanen for avløp og vannmiljø.

Det er behov for å utarbeide en mer helhetlig forståelse av hva klimaendringer kan bety for Steinkjer. I lys av ny kunnskap om sammenhengene mellom klimaendringer og ekstremvær bør det tas en gjennomgang av Steinkjer sin klimasårbarhet. Som en del av et slikt arbeid vil det være naturlig å

foreslå en strategi for hvordan Steinkjer kan gjøres mer robust mot de klimaendringene som kommer.

5.3.7 Klimadugnad

En viktig del i klima og miljø arbeidet er formidling av kunnskap. Kommunen har en viktig rolle som informatør og pådriver til at kvalitetssikret informasjon blir tilgjengelig for innbyggerne. Kommune har gode og aktive informasjonskanaler som kan brukes til å formidle eksisterende informasjon om klima- og miljøtiltak til barnehager, skoler, næringsliv og befolkningen generelt. Steinkjer kommune kan på denne måten bidra til en sunn og klimavennlig bevissthet i befolkningen og bør ta en gjennomgang av sine tiltak og lage en ny strategi og tiltakspakke for klima og miljø

I en klimadugnad er fokuset på forbruk essensielt, enten det er energi eller andre produkter. En konsekvens av forbruk er avfall, der alle varer og produkter har et klimafotavtrykk som stammer fra deres produksjon og transport. Det første trinnet i avfallshierarkiet er avfallsreduksjon, og en reduksjon i mengde avfall produsert vil ha effekt både på utslipp og energibruk knyttet til avfallsbehandling og klimafotavtrykket til kommunen.

5.4 Andre revideringsoppgaver

Revideringsoppgaver for alle kapitlene vil inkludere følgende:

1. En evaluering av tiltak i dagens plan.
2. En gjennomgang av nye nasjonale og lokale føringer, herunder de som er oppført ovenfor.
3. En vurdering av eksisterende samt mulige nye virkemidler. Det må avklares hvorvidt eksisterende virkemidler har bidratt til utslippsreduksjoner, i hvilken grad det kreves ytterlige virkemidler framover, og hvilke virkemidler/type virkemidler disse eventuelt kan være.
4. En gjennomgang av ny kunnskap, herunder forskning og teknologiske- og markedsutviklinger.
5. Kartlegging av aktører og ansvarsfordeling.
6. En kort oppsummering av planlagt innsats, delmål og strategiske føringer.
7. Ut fra dette arbeidet skal konkrete tiltak legges til grunn i handlingsdelen av den reviderte planen.

Behov for spesifikke faglige utredninger bestemmes underveis.

5.5 Økonomiske vurderinger

Det er et mål for denne revideringen at økonomiske faktorer er tatt inn i betraktning på alle ledd i planarbeidet. Dette skal med andre ord være et overgripende tema i alle de fokusområdene beskrevet ovenfor. For det første må dagens situasjon når det gjelder virkemidler kartlegges (herunder eventuell mangel på disse). Videre må mulige nye virkemidler vurderes samt vurdere hvordan tiltak som har en kostnad kan finansieres. Rulleres av tiltaksdelen må sees i sammenheng med økonomiplanarbeidet.

6 Organisering og medvirkning

6.1 Generelt

En analyse av energi- og klimaplanlegging i norske kommuner¹ har identifisert forankring, nettverk og samarbeid som de største suksessfaktorene for lokalt klimaarbeid. Miljø- og klimaplan er et av temaene som skal være gjennomgående i alt planarbeid i kommunen, derfor satses her på en bred og åpen revideringsprosess, med gode muligheter for medvirkning, deltakelse, informasjon og dialog underveis, både internt og eksternt.

---

¹ Vista Analyse, 2014, Erfaringer og utfordringer med klima- og energiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner

6.2 Organisering

Politisk forankring: Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning blir løpende involvert i arbeidet med planen.

Styringsgruppe: Gunvor Aursjø, Svein Åge Trøbakk

Prosjekteier: Avdeling for samfunnsutvikling v/ Gunvor Aursjø

Arbeidsgruppe: Representanter fra fagområdene vei, trafikk og park, samfunnsplanlegger, arealplanlegger, landbruk, oppvekst og innkjøpssjef vil bli inkludert i arbeidsgruppa etter behov.

Prosessansvarlig: Avdeling for samfunnsutvikling

6.3 Medvirkning

En bred og åpen medvirkningsprosess er en kritisk suksessfaktor for planlegging. Medvirkning i denne sammenheng er tenkt på flere plan. For det første er det de formelle høringsrundene som er pålagt av plan- og bygningsloven. Et annet viktig bidrag er å utnytte eksisterende arrangement til kontakt med innbyggerne. Et resultat av en vellykket medvirkningsprosess er etablering en god dialog med innbyggere i Steinkjer om miljø- og klimaarbeid.

7 Framdrift

Milepæler:

- 06.09.2016 – Hovedutvalg for oppvekst og kultur og hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning
- 15.09.2016 – Forslag til planprogrammet legges fram for formannskapet
- 16.09.2016 – Annonsering og legges ut på høring i 5 uker
- 21.10.2016 – Frist høringsuttalelser planprogrammet
- 16.11.2016 – Planprogrammet legges fram for kommunestyret
- Mai 2017 – Planforslaget behandles i hovedutvalg for oppvekst og kultur og hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning
- Juni 2017 – Planforslaget behandles i formannskapet
- Juni 2017 – Sluttbehandling i kommunestyret